

de kor

MAANDGAAAN VAN BIOLOGIA MARITIMA
NEDERLANDSE VERENIGING VAN ZEE-AQUARIUMLIEFHEBBERS
Opgericht 12 november 1939

Nr. 67

6e jaargang nr. 7

juli 1956

LEDEN EN DONATEURS, UW MEDEWERKING WORDT GEVRAAGD!

Tijdens ons 4e Congres op 6-5-1956 is het gebleken, dat er in ons land zee-aquariumliefhebbers zijn, die nog niet als lid of donateur van onze Vereniging staan ingeschreven, waarschijnlijk omdat zij de juiste weg naar ons nog niet hebben gevonden.

Dat is jammer, want deze liefhebbers staan hierdoor min of meer op zichzelf. Ze hebben daardoor wellicht met moeilijkheden te kampen, waar ze alleen niet uit kunnen komen en zij wenden zich in het uiterste geval misschien tot de een of andere handelaar op aquariumgebied, die soms uit de aard der zaak - in dat geval soms zijn zaak - geen volkomen onbevooroordeeld advies kan of zal geven; de handelaren, die donateur van onze Vereniging zijn, kunnen door de voorlichting, die zij van onze Vereniging kunnen krijgen, hierbij buiten beschouwing worden gelaten. Zo krijgen die alleenstaande liefhebbers - op misschien enkele uitzonderingen, die de regel bevestigen, na - vroeg of laat de indruk, dat het houden van een zee-aquarium moeilijk is, met als gevolg dat zij de gehele liefhebberij aan de kant zetten.

Dat laatste nu behoeft niet te gebeuren, wanneer die liefhebbers zich zo spoedig mogelijk als lid of, indien zij handelaar op aquariumgebied zijn, als donateur (met in het algemeen dezelfde rechten als lid, behoudens stemrecht) laten inschrijven bij onze Vereniging. Onze Congresbezoekers, die zich als lid lieten inschrijven, vonden het jammer, dat zij niet eerder tot onze steeds groeiende Vereniging waren toegetreden en dat kan onze Vereniging van haar kant beaamen. Leden en Donateurs, toont daarom aan niet-leden zee-aquariumliefhebbers enkele nummers van DE KOR met steeds 12 volle pagina's tekst en maakt hen tot lid van onze Vereniging!- W.

Redactie en Administratie:
G.G.P. Wouda, Hulshorststraat 6, 's-Gravenhage

Gehele of gedeeltelijke overname van artikels en/of illustraties
alleen geoorloofd na schriftelijke toestemming der Redactie

Gratis voor Leden

----- HET SUBTROPISCH- EN TROPISCH ZEE-AQUARIUM -----

door
G.G.P. Wouda

XX

FAUNA EN FLORA

MIDDELLANDSE ZEE-EXPEDITIE 1955

6

's-Middags maken we een wandeling langs de Corniche d'Or - de beneden kustweg - naar St. Raphaël en ontdekken in de etalage van een winkel voor huishoudelijke artikelen een handig plastic emmertje met draaghengsel en ingelaten deksel; dit laatste is bovendien door middel van een roestvrij kettinkje aan het emmertje bevestigd waardoor verlies uitgesloten is. Het heeft de vorm van een melkbus en een inhoud van ongeveer 2 liter. Binnen enkele minuten is dit "bunnetje" tegen betaling van Fracs. 570 mijn eigendom geworden en doet op de thuiswandeling reeds dienst voor het vervoer van een prachtige felrode Zeester, die we op nog geen 10 meter afstand van de weg op een boven water uitstekend rotsblok zien zitten. Tesamen met een brok steen, waarop enkele gedraaide, witte kokers van een grote soort Kalkkokerworm zitten en een paar "polletjes" van een mij onbekend lichtgroen en pluizig wier is het alweer een tafereeltje, dat de moeite van het schilderen waard is.

Terug op onze standplaats ontvang ik van een visser een fraai gekleurd visje, olijfgroen met donkere dwarsbanden, van ongeveer 6 cm lengte; het dier is wat versuft door de emotie van het gevangen worden en de warme lucht, maar vervolgens ondergebracht in een der transportpotten blijkt het na enkele uren geheel bij te komen.

Voor de volgende dag staat een wandeling in het gebergte op ons programma en voor de dag daarop een autobustocht langs de kust tot aan de Italiaanse grens met op de terugweg o.a. een bezoek aan het Oceanografisch Museum en Aquarium te Monaco.

Wanneer we voor laatstgenoemde tocht des morgens vroeg direct na het ontbijt vertrekken - we zullen pas laat in de avond terug zijn en hebben dus een gehele dag voor de boeg - worden we weer begeleid door een stralende zon aan een wolkenloze blauwe hemel. De autobus blijkt op de heenreis de hoogste van de 3 kustwegen te nemen, namelijk de Corniche Haute, waardoor we zelfs vlak langs de kust tot op een hoogte van ongeveer 500 meter komen. Het uitzicht is naar alle zijden fantastisch en we hebben dan ook een prachtige gelegenheid de structuur van de kust over een enorme afstand te kunnen overzien. De Middellandse Zee verraadt daarbij door haar heldere water de ondiepe plaatsen, die vlak langs de kust groenblauw gekleurd zijn waar de rotsen onder water met wier begroeid zijn en lichtgroen tot lichtblauwgroen waar de bodem zanderig is. Daartussen door en verderop in de overigens blauwgekleurde zee duiden donkerblauwe tot paarsblauwe, soms grillig verlopende strepen en banen, die zich voordoen als rivieren op een landkaart, de plaatsen aan waar zich kloven, ravijnen en grotere diepten onder de zee-oppervlakte bevinden. Enige eilanden voor de kust tekenen

zich hierdoor duidelijk af als de toppen van evenzovele onder water oprijzende bergen.

Bij het naderen van de grote plaats Cannes heeft de autobus de hoge kustweg verlaten en tenslotte wordt er voor een kort oponthoud gestopt bij de grote haven in de buurt van de talloze aldaar gemaakte kostbare jachten. De wierbegroeiing in de haven blijkt beperkt te zijn tot een bruinwier, dat als het ware prachtige olijfbruine en van bijna witte, soms echter naar heel licht rose zwevende concentrische kringen voorziene kelkjes vormt; deze kelkjes lopen naar beneden uit in een steeds dunner wordend steeltje, dat op de stenen ondergrond bevestigd is. Meerdere van zulke kelkjes vormen tezamen ook wel een bosje, dat op zijn beurt op de ondergrond vastzit. De totale hoogte van dit bruinwier is hier ongeveer 7,5 cm; de waterdiepte is op deze plaats naar schatting 25 à 50 cm en meer vanaf de oppervlakte.

Langs de stenen walbeschoeiing zie ik enige ongeveer 6 à 7 cm lange vissen scharrelen. Hun vorm is langgerekt, ze zijn aan de rugzijde bruinachtig gekleurd en wanneer ze zich half op hun zij wendelen tijdens het "snuffelen" langs een hoekige rand zie ik, dat hun flanken mooi roodbruin getint zijn en dat ze ongeveer 6 - door de afstand kan ik het juiste aantal niet met zekerheid vaststellen - wit uitziende tastdraden aan hun bek hebben. Vangen is mij thans niet mogelijk, daar ik geen groot net met lange steel heb meegenomen.

Ongeveer 50 meter verderop zit een visser langs de kant. Hij heeft enkele grotere vissen gevangen voor zijn maaltijd - het lijken mij Zeebrasems toe - en wijst mij in het water op jonge exemplaren van dezelfde soort van ongeveer 4 à 5 cm lengte. Dan geeft de chauffeur van de autobus te kennen, dat de tocht vervolgd wordt en even later rijden we in de richting van Nice.

Het is omstreeks het middaguur wanneer we tenslotte in Nice aankomen en de autobus ook hier bij de haven voor een oponthoud stopt. Hoewel we thans wat meer tijd hebben om ons te verpozen lokt het water in deze haven me niet aan een onderzoek naar de eventueel aanwezige zeefauna en -flora te doen, daar het er ongewoon vuil uitziet en de oppervlakte zelfs met olie besmeurd is. Mijn vrouw voelt er dan ook meer voor de stad eens in te gaan en even later stappen we langs de vele kleine winkeltjes met hun voor de etalage op straat uitgestalde koopwaar, komen langs een zaak waar mandflessen in alle mogelijke maten en uitvoeringen verkrijgbaar zijn en belanden zelfs op de vismarkt, die aan de hand van een vluchtig bekijken op dat moment echter niets bijzonders te zien geeft. De zeer smalle straatjes in deze wijk, waar in elk benedenhuis van de hoogopgaande bebouwing een winkeltje gevestigd is, geven door de schaduw een weldadige rust aan de onbeschermden ogen, die door de felle zon op andere plaatsen nogal wat te verduren hebben gehad, vooral door de schitteringen op het water tijdens het turen in de haven. Een goede zonnebril is hier dan ook geen luxe.

We kopen voor onderweg een flinke zak verse vijgen en nadat we onze autobus weer hebben opgezocht, duurt het niet lang of de tocht wordt voortgezet in de richting van de Italiaanse grens en genieten we weer van het heerlijke uitzicht en de kleurenpracht van het subtropische landschap.

(wordt vervolgd)

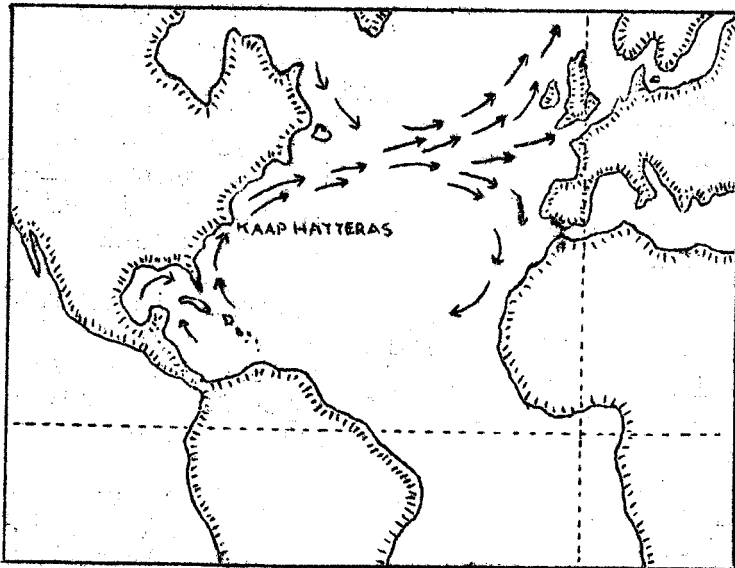
----- TROPISCHE ZEE-DIEREN AAN WEST-EUROPESE KUSTEN -----

door

Ir. H.E.Westenberg

In een interessant artikeltje uit "The Illustrated London News" van 3 september 1955 las ik, dat ten gevolge van de uitzonderlijk mooie zomer en de aanhoudende zuidwesten winden heel wat uitheemse zeedieren aan de zuidwest kust van Engeland zijn waargenomen, aangespoeld en gevangen.

Algemeen bekend is het, dat de Golfstroom - die zijn ontstaan in de Golf van Mexico vindt, waarna deze machtige zeestroom langs de Noord-Amerikaanse kust loopt tot Kaap Hatteras en daar de Atlantische Oceaan oversteekt in de richting van de Britse eilanden - grote hoeveelheden warm water naar Europa doet vloeien. De invloed

van deze Golfstroom op ons klimaat is groot. Het warme water verzacht onze winters en zorgt ervoor dat onze havens nooit dicht vriezen. Een ander kenmerk van deze zeestroming - die zich bij Engeland splitst in 3 takken waarbij het water gestuwd wordt langs Ierland naar het noorden, door het Kanaal in de Noordzee en langs de Franse en Spaanse kust naar het zuiden - is, dat onder gunstige omstandigheden veel vreemde zeedieren kunnen worden meegevoerd.

Zo werden in de zomer van 1955 aan de kust van Cornwall, gelegen op het zuidwestelijk schiereiland van Engeland, zelfs vliegende vissen waargenomen. Dit geldt eveneens voor andere typisch tropische zeevissen, zoals de Loodsmannetjes, Tetraodontidae (Kogelvissen), Monacanthidae en *Seriola dumerili*, alsmede overige zeedieren waaronder bepaalde soorten Octopussen (Inktvissen) en zelfs Zeeschildpadden. Men kan hieruit wederom vaststellen, dat de gebieden, waar de verschillende soorten zeedieren zich bevinden, voornamelijk bepaald worden door de gemiddelde temperatuur van het water en minder door de geografische ligging.

Vooral de winden uit zuidwestelijke richting hebben overwegend de oppervlakte bewoners in grote getale de Atlantische Oceaan doen oversteken; hierbij worden vooral Kwallen genoemd, zoals de *Physalia* (het Portugese oorlogschip), markant door de gekleurde met lucht gevulde blaas, die boven water drijft, en de lange spiraalvormige tentakels, alsmede de *Velella* waarvan het lichaam plaatvormig is en waarop als het ware een zeil is getuigd.

Bij het lezen van het artikeltje, waarbij de plaat van Neave Parker veel van de waargenomen zeedieren getekend weergeeft, kan men slechts verlangen, dat zulke buitengewone zomers regelmatig zullen voorkomen en vele van deze dieren door het Kanaal de weg naar onze kust zullen vinden. --

MASSAKWEEK VAN ARTEMIA SALINA L., MET BEHULP VAN BAKKERSGIST --
door
Dr. C. van der Meer

Het verkrijgen van volwassen Artemia's in voldoende hoeveelheid als voedsel voor bepaalde vissen, is nog steeds een probleem. Dit probleem hangt ten nauwste samen met de voeding die Artemia tot zich neemt. Zoals bekend, bestaat de natuurlijke voeding hoofdzakelijk uit eencellige wiertjes en misschien ook uit bacteriën. Daar in vele wetenschappelijke laboratoria planktoneters met succes gevoed worden met gist, leek het mij van belang ook met Artemia een poging in deze richting te wagen. Het succes bleek verbluffend te zijn.

Door mij werd gebruikt een bakje van 35x22 cm met een waterstand van 15 cm. Dit werd gevuld met tot ongeveer op de helft van het oorspronkelijke volume ingedampt zeewater, met een temperatuur van omstreeks 24° C. Een geringe doorluchting van grote bellen, ongeveer 1 bel per seconde, werd aangebracht. Ik kreeg de indruk, dat sterke doorluchting slecht verdragen wordt, vermoedelijk doordat de dieren door sterke stroming in hun zwemmen en voedselopname gehinderd worden.

Zodra de ingebrachte eieren uitgekomen waren werd elke ochtend een klontje bakkersgist in het water fijngewreven, zodat het water flink troebel werd. Het lijkt verstandig de hoeveelheid gist zodanig te kiezen, dat het water 's-avonds weer praktisch helder is. De Artemia's groeiden hierop als kool en na 2,5 week zwommen reeds honderden volwassen paartjes in de bak rond. Uit het feit, dat daarna weer talloze jonge naupliën optraden, bleek dat ook de voortplanting gunstig verliep. Uit het wit worden van de darminhoud blijkt, dat de dieren inderdaad de gist opnemen.

Ik laat nu tweemaal per week door de bakker voor 5 cent gist meebrengen, waarvan echter het grootste deel ongebruikt blijft. De gist moet door goed inpakken in papier zoveel mogelijk voor uitdrogen behoed worden, maar ook sterk uitgedroogde - bruin geworden - gist blijkt nog bruikbaar te zijn, al gaat het fijn wrijven dan wat moeilijker. Eventueel kan de gist dan van te voren even in water geweekt worden.

Ik geloof, dat hiermede een buitengewoon eenvoudige en goede methode gevonden is, die o.a. ten goede zal komen aan het houden van Zeenaalden en Zeepaardjes. --

HOE MEN IN "ARTIS" VOOR HELDER WATER IN DE ZEE-AQUARIA ZORGT

In de loop van 1955 verdwenen vele duizenden liters zeewater uit de bassins van "Artis" te Amsterdam. Na lang zoeken heeft men eindelijk het lek ontdekt en kon na wekenlange arbeid in de onderaardse gewelven worden bereikt, dat geen waterverlies meer optreedt. Op 14 september 1955 voerde het s.s. "Gabonkust" van de N.V. Stoomvaart Maatschappij "Nederland" te Amsterdam vanuit de Golf van Biskaje een nieuwe voorraad van 200.000 liter zeewater aan en op 3 oktober 1955 zorgde het m.s. "Poelau Laut" van dezelfde rederij voor nog 400.000 liter. Het zeewater van vlak voor de Nederlandse kust bevat voor het beoogde doel nl. te veel plankton!

door
G.G.P. Wouda

I

"BUCARID" PLASTIC KIT I.P.V. GEWONE STOPVERF

--

Degenen onder ons, die over een ervaring van 25 jaar en langer met betrekking tot de zee-aquariumliefhebberij beschikken, zullen zich evenals ik nog wel de moeilijkheden herinneren, welke het waterdicht maken en -houden van de plaatijzeren en later hoekijzeren zee-aquaria in het begin met zich medebrachten. Namen als hars, talk, bitumen en mastiek zijn zelfs tegenwoordig nog vrij bekende klanken voor vele zee-aquariumliefhebbers, doch de tijd lijkt mij langzamerhand gekomen, dat vorengenoemde kitmiddelen voor de zee-aquariumliefhebbers in het algemeen tot het verleden zullen gaan behoren. Gewone stopverf heb ik in dit rijtje niet genoemd, omdat medelijkerwijs mag worden verondersteld, dat onze Leden en Donateurs er in het algemeen van op de hoogte zijn, dat dit materiaal zonder zeewaterbestendige afdekking binnen 1 à 2 jaar in zeewater verpulvert.

Over de gevaren, welke het gebruik van bitumen en mastiek voor de zee-aquariumbevolking met zich kan medebrengen, is reeds door middel van een vervolgartikel in DE KOR nrs. 65 (5/1956) en 66(6/1956) geschreven door ons medelid J.C. van Welzen uit Leiden onder de titel "Ervaringen met bitumen en mastiek". Hieraan zou ik nog als extra bezwaren tegen het gebruik van deze kitmiddelen willen toevoegen de bewerkelijkheid ervan en het feit, dat zij na verloop van tijd zelfs zodanig door het zeewater kunnen worden aangetast, dat de waterdichtheid van de bak in gevaar komt. Zo kwam een van onze medeleden het vorig jaar tijdens een noodzakelijk geachte controle van de toestand waarin zijn zee-aquarium verkeerde tot de ontdekking, dat de mastiekl laag op de plaatijzeren bodem op talloze plaatsen putjes vertoonde! Dit zee-aquarium was ongeveer 10 jaar achtereen in gebruik geweest. Hoewel een glasplaat op de gemastiekte bodemplaat wat meer beveiliging geeft tegen de inwerking van het zeewater, geeft een ontdekking als hiervoor bedoeld toch te denken. Hierbij speelt uiteraard ook de momenteel niet te beantwoorden vraag "Hoe was de samenstelling van de gebruikte mastiek?" een rol. Uit de ervaringen van verschillende leden en donateurs zou namelijk moeten blijken, dat er verschillende soorten mastiek bestaan.

We leven thans in een tijd, waarin plastics - verzamelnaam voor kunstharsen - voor alle mogelijke doeleinden met succes worden toegepast, zodat ik in het begin van 1954 besloot proeven te nemen met een in de handel zijnde plastic kit, genaamd "Bucarid". Het gebruik was simpel: aanbrengen als gewone stopverf, doch in tegenstelling tot dit laatste voor zoetwater-aquaria nog veel toegepaste kitmiddel bleek een dikte van ongeveer 2 mm Bucarid tussen het hoekijzer en de ruiten reeds voldoende om een waterdichte bak te hebben. De ijzeren bodemplaat werd op dezelfde wijze voorzien van

een daarop aan de randen in Bucarid ingelegde glasplaat, zonder in de ijzeren bodemplaat een ontluuchtingsgaatje te boren.

Het voordeel van deze kit is, dat zij waterafstotend is en een compacte taaië massa vormt, die op de duur niet verhardt. Uit deze laatste eigenschap zou reeds kunnen blijken, dat zij geen vluchtige stoffen bevat die op de duur in het zeewater van de bak zouden komen. Zij behoudt onder normale omstandigheden haar constante vastheid en zal eerst bij ongeveer 60° C. belangrijk soepeler kunnen worden. Van deze laatste eigenschap kunnen we tijdens het aanbrengen van de kit gebruik maken door haar in de bus, waarin zij geleverd wordt, boven de kachel of een klein gasvlammetje - bij gasverwarming de bus op een asbestplaatje zetten - een weinig te verwarmen.

Een ander voordeel is, dat deze kit zonder meer met de hand kan worden aangebracht - zij is na een weinig verwarming als vorenbedoeld voor niet al te sterke handen ook goed kneedbaar geworden - en..... men houdt er volkomen schone handen bij, mits de huid niet al te droog is. Omgekeerd moeten het frame en de ruiten van het aquarium volkomen schoon en droog zijn teneinde de kit gelegenheid te geven zich stevig aan het ijzer en het glas te hechten, zodat het in elkaar zetten van een zee-aquarium wat deze werkzaamheden betreft voortaan bij wijze van spreken op een salontafel kan gebeuren, zonder dat men rommel of iets dergelijks behoeft te maken.

Tenslotte heeft Bucarid nog het voordeel, dat het niet nog weer van een zeewaterbestendige deklaag moet worden voorzien omdat het tot nu toe zelf zeewaterbestendig is gebleken te zijn!

De ruiten van mijn grootste zee-aquarium - 1,25 meter lang en 40 cm hoog - heb ik 2½ jaar geleden met Bucarid ingezet en ik zou er tot nu toe geen enkele klacht over weten mede te delen. Wel heeft de fabrikant op mijn verzoek enige maanden geleden een speciale aquariumuitvoering van deze kit gemaakt, die uit extra veiligheids-overwegingen stijver is dan de normale in de handel zijnde Bucarid (dit in verband met de wens van enige leden onzer Vereniging deze kit ook voor zee-aquaria van 60 cm hoogte en meer - waar dus een naar verhouding grotere waterdruk op de ruiten staat - te gebruiken) en bovendien groen gekleurd is; hiervoor is in overleg met de fabrikant een bepaalde, voor levende organismen onschadelijke groene kleurstof gekozen.

Deze speciale plastic aquariumkit, die in deze samenstelling voor de zee-aquariumliefhebbers een omwenteling op het gebied van de te gebruiken soorten kitmiddelen betekent, zal ook voor de liefhebber van het zoetwater-aquarium van belang kunnen zijn.

Vorenbedoelde speciale aquariumuitvoering van de kit kunt u rechtstreeks schriftelijk bestellen bij onze adverteerder "Bucar", Fabriek van Chemische Producten, Burg. de Kempenaerstraat 1 a te Voorschoten onder verwijzing naar haar advertentie op het omslag van DE KOR en onder vermelding van de fabrieksaanduiding van deze kit: "Bucarid groen A 4580". De kit is verkrijgbaar in blikken van 1 kg à F. 3,89 (voor een aquarium van 60x30x30 cm is 1 kg voldoende) en wordt na bestelling onder rembours toegezonden. --

HET AANBRENGEN VAN NIEUWE LEDEN EN DONATEURS IS OOK THANS GEMAKKELIJK, OMDAT BEDOELDE LIEFHEBBERS NA BETALING VAN HUN LIDMAATSCHAPGELD OF DONATIE VOOR 1956 NOG ALLE NRS. VAN "DE KOR 1956" KRIJGEN.

----- "AQUA-FAUNA" TE GEULHEM -----

In de maanden juli en augustus, waarin velen vakantie hebben, maar ook in de maanden ervoor en erna is een bezoek aan het zuidoostelijk deel van ons land zeer zeker de moeite waard en wanneer u dan in de omgeving van Maastricht, Valkenburg of Gulpen komt, moet u eens een bezoek brengen aan "Nederlands eerste, tevens grootste en mooiste Grotten-aquarium ter wereld", zoals de folder van de bezienswaardigheid "Aqua-Fauna" te Geulhem aangeeft.

Inderdaad, moet u die bezienswaardigheid tijdens uw verblijf in Zuid-Limburg gezien hebben. Niet omdat een bezoek aldaar bij uw toeristische uitstapjes zonder meer behoort te zijn inbegrepen, doch meer omdat het werkelijk de moeite waard is te zien hoe de eeuwenoude onderaardse gangen omgetoverd zijn in een sprookjesachtig aandoende wereld waarin donker en licht, schaduw en kleuren, alsmede rust en beweeglijkheid elkaar bij elke hoek en bij elke nis afwisselen.

Voor het bezichtigen van de ongeveer 70 aquaria - circa 300 verschillende soorten vissen, waaronder ook zeevissen, kunt u er bewonderen - en terraria moet u in het grottenstelsel een wandeling van ongeveer 1,5 km afleggen.

Afzonderlijk dient te worden vermeld een fantastisch mooi "Geul"-diorama met een breedte van 5 meter en een diepte van 8 meter, dat u tijdens uw onderaardse wandeling tegenkomt en waarin zowel levende als opgezette planten en dieren een uitstekende indruk geven van de rijkdom aan flora en fauna, die het Geuldal bezit. De waterbewoners zijn hierbij niet vergeten!

Dit grotten-aquarium is o.a. te bereiken via een prachtige wandelweg langs de Geul en langs uitstekende autowegen. Bovendien zijn er autobusverbindingen met Geulhem vanuit de omringende plaatsen. Voor overige gegevens moge ik u gaarne verwijzen naar de advertentie van "Aqua-Fauna" op pagina 2 van het omslag van DE KOR. Zet u "Aqua-Fauna" ook op uw vakantie-programma? -- G.G.P. Wouda

GEDELEGEERDEN VAN "B.M." BIJ DE "I.C.V.Z."

Het Algemeen Bestuur van BIOLOGIA MARITIMA zal gaarne vernemen wie zich als Gedelegeerde van B.M. bij de op 3-3-1956 te 's-Gravenhage opgerichte Internationale Confederatie van Zee-aquariumliefhebbers (I.C.V.Z.) beschikbaar willen stellen, daar momenteel hiervoor 3 plaatsen vacant zijn.

Deze plaatsen behoeven niet door Algemeen Bestuursleden van B.M. te worden ingenomen, zodat de Leden, die als Gedelegeerde van B.M. in I.C.V.Z.-verband willen medewerken aan de verdere opbouw en instandhouding van de internationale samenwerking op zee-aquariumgebied, hierbij vriendelijk verzocht worden zich zo spoedig mogelijk op te geven bij de Algemeen Secretaris van B.M., Leeuwenbekstraat 31a te Rotterdam-N.

"ACTINIA EQUINA"

In dit nummer van DE KOR zult u als gratis bijlage aantreffen het eerste nummer van "ACTINIA EQUINA, MEDEDELINGENBLAD DER I.C.V.Z." in de Nederlandse uitgave. De eerste stap op het gebied van internationale uitwisseling van ervaringen is er. Mogen er vele volgen!

----- NIEUWS UIT ONZE AFDELINGEN -----

LEIDEN

De Afdeling LEIDEN EN OMSTREKEN hield op dinsdagavond 17-4-1956 haar periodieke bijeenkomst ten huize van de heer J.H. Kroon te Leiden.

Spreker voor deze avond was de heer J. Lucas uit Leiden, die ons het een en ander vertelde over het conserveren en determineren van zeedieren en -planten. Allereerst kwam het conserveren van wieren ter sprake. Bij grotere wieren geschiedt dit eenvoudig door drogen tussen kranten. Bij de kleine wieren legt men deze in zeewater op een vel stevig wit papier, waarna men het water langzaam laat weglopen; zonodig worden de wieren goed verspreid met behulp van water.

Dieren worden in hoofdzaak op alcohol van 70% bewaard; vissen op 80%. Spiritus is ongeschikt, daar de dieren dan hard worden of verslijmen. Ook formaline is minder geschikt, daar dit de kalk oplost.

Hierna kwamen de verschillende diergroepen ter sprake en werd voor elke groep aangegeven hoe zij het beste bewaard kan worden.

Voor het determineren heeft men geschikte, zo volledig mogelijke boekjes nodig. Voor veel groepen zijn de z.g. "S.W.G."-tabellen geschikt of deeltjes van de "Fauna van Nederland". Voorts is nodig goed te kijken en te lezen. Voor het determineren van wieren is bijvoorbeeld goed te gebruiken het boekje van Newton: "Handbook of the British Algae".

Na de voordracht van de heer Lucas werd een pot met op formaline gezette dieren van de heer F.J. Everstijn uit Voorschoten bekeken; deze collectie was met recht een hutsput van allerlei aardige dieren zoals een Zeemuis, Inktvisjes enz. Tot slot werden nog enkele tijdens de vorige bijeenkomst gemaakte kleurendia's van het zee-aquarium en een aantal dia's van de laatste reis van de heer Lucas en de Secretaris door Frankrijk geprojecteerd.

Het geheel vormde een leerzame avond, waarvoor de Voorzitter de heer Lucas hartelijk dankzegde. -- J.H. Kroon, Secr.

Op woensdagavond 16-5-1956 hield de Afdeling LEIDEN EN OMSTREKEN haar periodieke bijeenkomst ten huize van de heer J.C. van Welzen te Leiden, die niet alleen als gastheer, maar ook als spreker voor deze avond optrad en ons vertelde van zijn ervaringen met bitumen en andere isolatiematerialen alsmede van de invloed ervan op de bevolking van zijn zee-aquaria. Voor het besprokene zou ik willen verwijzen naar de artikelen van de heer van Welzen in DE KOR nrs. 65 (5/1956) en 66 (6/1956). Ook andere leden vertelden van hun ervaringen.

Na een geanimeerd gesprek over onze liefhebberij sloot de Voorzitter om 23 uur deze bijeenkomst. -- J.H. Kroon, Secr.

ROTTERDAM

De Afdeling ROTTERDAM EN OMSTREKEN "DE ZEESTER" hield op woensdagavond 16-5-1956 haar maandelijkse bijeenkomst weer in een gedeelte van de Riviera-hal van Diergaarde Blijdorp te Rotterdam.

Voor deze avond was de heer G.G.P. Wouda uit 's-Gravenhage uitgenodigd voor het vertonen van diapositieven en het houden van een praatje daarbij, getiteld: "Dierenleven van strand en zee". Hoewel de geprojecteerde beelden een reprise waren van reeds enige tijd geleden vertoonde lichtbeelden, vertelde Spreker er zoveel wetenswaardigs bij, dat het een genoegen was deze serie nog eens te zien en daar met deze lezing bijna de gehele avond gevuld was, bleek deze om te zijn voordat we er erg in hadden.

De heer C.A. Spoelstra deelde voor de aanvang der lezing nog mede te hebben ontdekt, dat verschillende pas gevangen vissen dol zijn op een bepaald soort voedsel in pastavorm, waarvoor hij helemaal naar Duitsland moest om het te halen, waarop de heer Wouda mededeelde dit voedsel - BioMin genaamd - reeds jarenlang en met succes in soortgelijke omstandigheden aan zijn vissen en andere zeedieren te voederen. Het is niet goedkoop - ongeveer F. 1,-- per tube - en was volgens de heer Wouda tot nu toe in beperkte mate ook in Nederland verkrijgbaar. --

J. Bos Jr., Secr.

'S-GRAVENHAGE

Nadat de Afdeling 'S-GRAVENHAGE EN OMSTREKEN "HET ZEEPAARDJE" het 4e, nationale Congres van BIOLOGIA MARITIMA op 6-5-1956 in Scheveningen als gastvrouw mocht organiseren, hield zij op zondag 27-5-1956 weer een hele dag-excursie, die in dit geval de "Theehoek" op het eiland Tholen tot einddoel had.

De leden-deelnemers waren over 3 personenauto's verdeeld, terwijl nog een 4e personenauto met belangstellenden volgde. De organisatie klopte zoals gewoonlijk weer uitstekend; om ongeveer 8.45 uur vertrokken de auto's uit 's-Gravenhage en omstreeks 11 uur passeerden we de brug, die het eiland Tholen met de vaste wal verbindt. Het was prachtig, windstil weer; het water stond zeer laag. De vondsten vielen ondanks de afgelopen strenge winter niet tegen. Alleen het Sponswier, dat verleden jaar op deze plaats in zulke grote aantallen vastzittend voorkwam dat het niet te merken was, dat de deelnemers toen wat mooie exemplaren voor hun zee-aquaria thuis en voor de Dienst-Afdeling "Service van de Leden voor de Leden" verzameld hadden, bleek op enkele minder fraaie exemplaren na zelfs op diepere plaatsen totaal verdwenen te zijn! Of hier de kou een rol gespeeld heeft - het Sponswier komt, zoals wij tijdens ons j.l. Congres gehoord hebben, buiten de Nederlandse kustwateren in hoofdzaak voor in enkele warmere zeeën - of dat hier andere factoren in het spel zijn, valt momenteel nog niet met zekerheid te zeggen. Roodwieren, Zee-anjelierien, Keverslakken enz. waren echter weer volop aanwezig. We vingen bovendien een volwassen Zeekreeft met kleine scharen, die 's-avonds aan "Het Zee-aquarium" in Scheveningen ten geschenke werd aangeboden en als zodanig in dank door de directeur, de heer J.C. Jager, werd aanvaard. Een gevangen jonge Zeekreeft, met een lichaamslengte van ongeveer 10 cm werd bestemd om een zee-aquarium van een onzer medeleden op te luisteren. Na een bezoek aan de bekende oesterput op Tholen en het genot van een lekker kopje koffie werd de reis naar huis aanvaard. Om 17.30 uur arriveerden we met onze gevulde potten en plastic zakjes weer in 's-Gravenhage, waar iedere deelnemer keurig werd thuisgebracht. Al met al was het weer een echt gezellige Tholen-zondag, die we nog dikwijls hopen te kunnen herhalen. --

J. de Haan, Secr.

WAAR EN HOE LEVEN ONZE AQUARIUMVISSSEN?

Wanneer men van zijn in een zee-aquarium gehouden dieren en wieren het meest wil genieten, dan is het zaak ervoor te zorgen dat in dat zee-aquarium ook een zo natuurlijk mogelijk milieu voor deze dieren en wieren aanwezig is. We denken hierbij o.a. aan de temperatuur, de belichting, de bodemgesteldheid en de samenstelling van het water.

Het vorenstaande geldt in het algemeen echter niet alleen voor onze zee-aquariumdieren, maar eigenlijk voor alle levende wezens. Daarom is het een uitstekende gedachte van Dr. W. Ladiges geweest een boek samen te stellen over de leer van de levenswijze der vissen en hun verhouding tot de omgeving, kortweg bijdrage tot de eucologie der vissen genaamd. Hoewel in dit boek, getiteld "Waar en hoe leven onze aquariumvissen?", hoofdzakelijk de eucologie der zoetwatervissen wordt besproken, is het ook voor de zee-aquariumliefhebbers van belang dit boek te bezitten, daar het in de eerste plaats een uitstekende indruk geeft van hetgeen waarop wij bij het onderhavige onderwerp moeten letten en ten tweede bevat dit boek ook vrij veel gegevens over euryhaline vissen, dat wil zeggen over vissen, die voor wat het zoutgehalte van het water waarin zij aangetroffen worden betreft, niet aan nauwe grenzen gebonden zijn. We zijn hiermede dan ook aanbeland bij de brakwatervissen, waarvan we verscheidene soorten ook in zuivere zee-aquaria kunnen houden.

Behalve een algemeen gedeelte, waarin de verschillende soorten van het milieu, de voeding en de voortplanting worden besproken, bevat het boek ook een speciaal gedeelte, waarin een groot aantal gebieden op aarde, waar voor het aquarium geschikte vissen voorkomen, worden besproken in het licht van het natuurlijk milieu der vissen. Enige eucologische tabellen en wateranalyses zijn hierbij in de tekst opgenomen.

Eenzijds wijst de schrijver erop, dat dit boek geen aanspraak kan en wil maken op volledigheid omdat het serieuze onderzoek in de aangegeven richting voor wat een bepaald aantal gebieden betreft nog slechts in de kinderschoenen staat, doch anderzijds zijn de reeds in dit boek bijeengebrachte en voor een gedeelte door de schrijver zelf tijdens zijn onderzoekingen verzamelde gegevens zo interessant, dat dit boek een plaats tussen uw belangrijke aquariumliteratuur behoort in te nemen.

De oorspronkelijke titel luidt: "Der Fisch in der Landschaft"; de vertaling van het boek in het Nederlands is van I. Carvalho. De tekst is verlucht met 93 foto's en 14 tekeningen en aan het slot voorzien van een lijst met verklaringen van de belangrijkste vaktermen. Het keurig in linnen gebonden boek wordt uitgegeven door de Uitgeverij Nieuwe Wieken N.V. te Amsterdam/Amstelveen; de prijs bedraagt F. 7,90. --

G.G.P. Wouda

DATZ

In "Die Aquarien- und Terrarien Zeitschrift (DATZ)", 9e jaargang - juni 1956 - nr. 6 komt van de hand van Dr. G. Benl het eerste ge-

deelte van een artikel met goede beschrijvingen van zoetwater-Kogelvissen voor. Daar verscheidene soorten Kogelvissen zowel in zout-, brak- als zoetwater worden aangetroffen, is dit artikel ook voor zee-aquariumliefhebbers van belang.

Tekst 6,5 pagina, inclusief 1 kleurenfoto van Tetraodon mbu Blgr. alsmede 4 zwart-wit foto's en 2 tekeningen.

In DATZ staan bovendien elke maand goede artikelen op het gebied van het zoetwater-aquarium en het terrarium. Een abonnement kost voor Nederland F. 16,-- en voor België Fr. 220,-- per jaar; per kwartaal respectievelijk F. 4,-- en Fr. 55,--. Indien u het verschuldigde bedrag, verhoogd met F. 0,36 voor overmakingskosten, per postwissel aan de Redactie van DE KOR zendt, wil deze voor de toezending van DATZ aan uw adres gaarne zorgdragen.-- G.G.P. Wouda

LAAGWATERTIJDEN voor HOEK VAN HOLLAND (1956)

4 aug.	8.11 u. en 20.50 u.,	5 aug.	9.14 u. en 21.48 u.
11 aug.	1.23 u. en 13.21 u.,	12 aug.	1.59 u. en 14.05 u.
18 aug.	8.01 u. en 20.19 u.,	19 aug.	8.40 u. en 20.57 u.
25 aug.	0.09 u. en 11.56 u.,	26 aug.	0.29 u. en 11.36 u.

Voor Westkapelle 2.30 uur vroeger, voor Tholen 1.00 uur vroeger,
 voor Scheveningen 0.30 uur later, voor IJmuiden 1.00 uur later,
 voor Den Helder 3.30 uur later, voor Delfzijl 4.30 uur vroeger.

WILT U ALS NIEUW LID NOG MEER INTERESSANTE ARTIKELEN LEZEN ?

Losse nummers van vorige jaargangen van DE KOR, voor zover nog bij de Administratie voorradig, alsmede proefnummers van de nu lopende jaargang worden op aanvraag en na overmaking van F. 0,50 per exemplaar aan de Administratie van DE KOR franco aan u toegezonden. Bestelt tijdig, opdat u de gewenste nummers nog kunt bemachtigen !

DE BIJDRAGE VOOR HET ALGEMEEN LIDMAATSCHAP VAN "BIOLOGIA MARITIMA" BEDRAAGT F. 6,-- PER JAAR; DONATEURSCHAP MINIMUM F. 6,-- PER JAAR!

VERENIGINGSADRESSEN:

Algemeen Voorzitter: Ir. H.E. Westenberg, Johan van Oldenbarneveltlaan 20, 's-Gravenhage.

Alg. Secr.: J.C. van Egdome, Leeuwenbekstraat 31a, Rotterdam-N
 (Inlichtingen over en aanmelding voor het lidmaatschap;
 alle algemene correspondentie betreffende de Vereniging)

Alg. Penningmeester: M. Bot, Sportlaan 75, Vlaardingen; giro nummer 349352 (Contributie-betalingen, donaties, enz.)

1e Alg. Commiss.: G.G.P. Wouda, Hulshorststraat 6 's-Gravenhage
 2e Algemeen Commissaris: J.H. Kroon, Leeuwerikstraat 8, Leiden

MAANDORGAAN "DE KOR":

Zendt alle kopij en daarmee verband houdende stukken, alsmede opgaven van advertentie-teksten, aanvragen voor proefnummers en adresveranderingen uitsluitend aan de Redactie-Administratie: Hulshorststraat 6, 's-Gravenhage